

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro zájmové vzdělávání ve

školní družině

při Základní škole Bystře,
okres Svitavy

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2024
Účinnost dokumentu: od 1. 9. 2024

OBSAH

I.	CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY	3
II.	KONKRÉTNÍ CÍLE	3
	1. Hlavní cíl	3
	2. Dílčí cíle:	3
	3. Kompetence	4
III.	DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ	4
	1. Provoz školní družiny:	4
	2. Časový plán	4
IV.	FORMY A METODY VZDĚLÁVÁNÍ	4
V.	OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ	5
VI.	PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	5
VII.	PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI, NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH ŽÁKŮ	6
	1. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	6
	2. Podmínky pro vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků	7
VIII.	POPIS MATERIÁLNÍCH PODMÍNEK	7
IX.	POPIS PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK	7
X.	POPIS EKONOMICKÝCH PODMÍNEK	8
	1. Podmínky úplaty	8
	2. Úplata při omezení provozu školní družiny	8
	3. Úplata může být snížena nebo prominuta, pokud:	8
XI.	POPIS PODMÍNEK BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ	8
	1. Podmínky pro zajištění hygieny a bezpečnosti zahrnují:	9
	2. Psychosociální podmínky:	9
XII.	ZVEŘEJNĚNÍ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ	10
XIII.	PŘÍLOHY	11
	Příloha č. 1: PLÁN VÝCHOVNÝCH A VZDĚLÁVACÍCH ČINNOSTÍ	11

I. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

Školní družina je zřízena na základě zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání a řídí se podle vyhlášky MŠMT č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání. Práce školní družiny je samostatnou oblastí výchovně vzdělávací činnosti a řídí se specifickými požadavky, pravidly a zásadami pedagogiky volného času.

Činnosti probíhají formou pravidelných nebo příležitostných aktivit z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační, sebeobslužné a zájmové činnosti. Družina umožňuje žákům přípravu na vyučování.

Školní družina:

- je důležitý výchovný partner rodiny a školy,
- plní vzdělávací cíle, rozvíjí specifické nadání dětí,
- pomáhá dětem překonávat jejich handicapy,
- má důležitou roli v prevenci negativních sociálních jevů,
- rozvíjí důležité osobní a sociální kompetence.

Školní družina musí být místo pro:

- zájmové využití dětí,
- regeneraci sil dětí po vyučování,
- rozvíjení tvořivosti,
- posilování sebevědomí,
- radost,
- komunikaci a vychovatelek a rodičů (poskytovat rodičům informace o činnosti ŠD, o připravovaných akcích).

II. KONKRÉTNÍ CÍLE

- rozvoj žáka, jeho učení a poznávání,
- získání všeobecného zájmového vzdělání,
- osvojování základů hodnot, na nichž je založena demokratická společnost,
- získávání osobní samostatnosti,
- vybavování žáka kompetencemi k trávení volného času,
- uplatňování znalostí o životním prostředí, o jeho ochraně a bezpečnosti a ochraně zdraví.

1. Hlavní cíl

Smysluplně naplňovat volný čas žáků a podporovat jejich zdravý tělesný, duševní, sociální a duchovní rozvoj dítěte v souladu s klíčovými kompetencemi a posilovat jejich kompetence v oblasti trávení volného času.

2. Dílčí cíle:

- Posilovat kompetence žáka k účelnému a smysluplnému trávení volného času tak, aby směřovaly k jeho dalšímu osobnostnímu rozvoji a učení, vybudování zdravého sebevědomí, sebejistoty a vytvářely základy pro schopnost jednat v duchu žádoucích lidských, morálních a estetických hodnot.
- Vést žáka k otevřené komunikaci a spolupráci v kolektivu i s pedagogy.
- Usilovat o rozvoj osobnosti každého žáka s ohledem na jeho potenciální talent, nadání, potřeby, zájmy a schopnosti.
- Pozitivně motivovat k dobrovolnému přijetí stanovených činností.

- Podporovat vlastní iniciativu žáků, nápaditost, kreativitu a samostatnost, dáváme možnost spoluúčasti na volbě, tvorbě i evaluaci programu, dále pak podporovat žáky v logickém uvažování a při řešení problémů.
- Zařazovat činnosti, které přispívají k odstranění únavy, regeneraci duševních i fyzických sil, a respektují individuální zájmy a potřeby žáků.
- Vést k umění využívat získané poznatky a dovednosti v praxi při řešení problémů.
- Podporovat pozitivní představu o sobě i druhých, schopnost projevit pochopení, toleranci, respekt a empatii.

3. Kompetence

Podstatný je požadavek dobrovolnosti, požadavek aktivity, požadavek seberealizace, zajímavosti a zájmovosti, pestrosti a přitažlivosti, v návaznosti na klíčové kompetence:

- kompetence k učení,
- kompetence k řešení problémů,
- kompetence komunikativní,
- kompetence sociální a interpersonální,
- kompetence občanské
- kompetence k trávení volného času.

III. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ

1. Provoz školní družiny:

- ranní provoz v pondělí až pátek od 6:30 do 7:25,
- odpolední provoz v pondělí až pátek od 11:10 do 15:45.

Školní družina realizuje a zajišťuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost v době mimo vyučování, odpoledne před odchodem domů nebo do jiných zájmových aktivit. Časové rozvržení a uspořádání činnosti školní družiny se řídí požadavky psychohygieny.

Žák je přijímán do školní družiny na dobu jednoho školního roku. V době prázdnin je družina otevřena podle potřeb rodičů na základě písemné přihlášky. Provoz školní družiny o prázdninách je zajištěn při minimálním počtu 10 dětí, a to od 7:00 do 15:00 hodin. Účast je třeba nahlásit písemně nejméně 10 pracovních dní před začátkem prázdnin.

2. Časový plán

Nejedná se o plán sestavený na dobu jednoho vzdělávacího cyklu, ale o plán dlouhodobý, variabilní a širokospektrý, z něhož budou jednotlivé vychovatelky vybírat a přizpůsobovat činnosti aktuálním zájmům a potřebám žáků v odděleních ve čtyřech blocích a čtyřech ročních obdobích.

Plán (viz Příloha č. 1) je tvořen na čtyřleté období a obsahuje tematické okruhy, návrhy činností a rozvíjené kompetence.

IV. FORMY A METODY VZDĚLÁVÁNÍ

Náš program usiluje o vytváření zdravé osobnosti, odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu, najde své místo ve zdravé sociální skupině.

Základním prostředkem činnosti je hra, která je založena na zážitku. Strategií pedagogické práce ve školní družině je respektování požadavků pedagogiky volného času. Všechny činnosti probíhají na základě dobrovolnosti.

1. **Činnosti pravidelné** – zájmové kroužky a pravidelná činnost školní družiny, činnosti odpočinkové, aktivní pobyt venku, činnosti rekreační.
2. **Činnosti příležitostné** – výchovné, vzdělávací, zájmové a tematicky rekreační činnosti organizované nepravidelně dle potřeb žáků a možností školní družiny (sportovní a vědomostní soutěže, spoluúčast na akcích školy (školní karneval, výstava výtvarných prací, ...).
3. **Činnosti spontánní** – spontánní aktivity žáků, volné hry, ranní družina, spontánní pohyb venku, průběžné činnosti – rozhovory apod.
4. **Individuální a individualizované činnosti** – sebeobslužné činnosti, příprava na vyučování, individuální činnosti žáků, konzultace, vytváření podmínek pro rozvoj nadání žáků, práce s talentovanými jedinci, řešení tematických úkolů. Práce s integrovanými žáky – pomoc, podpora, povzbuzení.

V. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Vychovatelky vycházejí při výchovně vzdělávací práci z Rámcového vzdělávacího programu naší školy. Vzdělávání je zaměřeno především na oblast Člověk a jeho svět, kterým jsou rozvíjeny poznatky, dovednosti a zkušenosti žáků, získané v rodině, v předškolním vzdělávání a navazují na ŠVP 1. stupně ZŠ.

Oblast Člověk a jeho svět je členěna do pěti tematických okruhů (podrobnější popis viz *Příloha č. 1*):

1. **Místo, kde žijeme,**
2. **Lidé kolem nás,**
3. **Lidé a čas,**
4. **Rozmanitosti přírody,**
5. **Člověk a jeho zdraví.**

Doplňkovým je okruh **S knížkami jsme kamarádi**, kterým je rozvíjena nejen čtenářská gramotnost žáků, ale i jejich pozitivní vztah ke knihám.

VI. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU A UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

O přijímání dětí do školní družiny rozhoduje ředitel školy na základě řádně vyplněné přihlášky (zápisního lístku). Zápis do školní družiny pro daný školní rok je vyhlášen vždy 1. den školního vyučování daného školního roku. Zároveň je vyhlášen termín odevzdání přihlášek k návštěvě školní družiny.

Žáci jsou přijímáni na jeden školní rok. Žáci jsou rozděleni do oddělení, maximální počet žáků v oddělení je 30. Žáci tráví čas ve svém oddělení, mají-li zájem o činnost v jiném oddělení, mohou přejít se souhlasem obou vychovatelek. Žák navštěvující školní družinu je povinen řídit se pokyny vychovatelky.

Své ošacení a aktovky odkládají žáci školní družiny na určené místo. Věci, které je možno zaměnit, je nutné označit. Případnou ztrátu či záměnu hlásí žáci ihned vychovatelce. Za hry, knihy, hračky i jiné pomůcky odpovídá kolektiv žáků, kterému byly přiděleny. Vychovatelka neodpovídá za přinesené hračky a mobilní telefony. Každý žák je povinen řídit se i ve školní družině pravidly školního řádu. Při nedodržení školního řádu nebo vnitřního řádu školní družiny budou podle charakteru provinění učiněna výchovná opatření. Rodiče nebo zákonní zástupci žáka sdělí družině rozsah docházky žáka a způsob odchodu z družiny v řádně vyplněném zápisním lístku. Vyzvedávání a uvolňování dětí je možné dle informací v zápisním lístku. Odchytky od docházky a další změny v průběhu školního roku sdělí zákonní zástupci žáka vychovatelkám písemně co nejdříve. Před odchodem je žák povinen hlásit svůj odchod vychovatelce.

Vedoucí vychovatelka může po dohodě s ředitelem školy a po projednání se zákonným zástupcem žáka rozhodnout o jeho vyloučení ze školní družiny, pokud tento žák soustavně porušuje kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje školní družinu nebo z jiných závažných důvodů.

Školní družina je přednostně určena žákům Základní školy Bystré, okres Svitavy. Pokud je kapacita školní družiny naplněna, rozhoduje se dle „*Kritérií pro přijetí žáků do školní družiny*“:

1. **Bydliště žáka** – žák, který do školy dojíždí, bude do školní družiny přijat přednostně.
2. **Zaměstnání rodičů** – žák rodičů, kteří jsou oba v aktivním pracovním poměru nebo žák matky samoživitelky, otce samoživitele, bude přijat přednostně.
3. **Věk žáka** – nejmladší žáci budou přijati do školní družiny přednostně.
4. **Pravidelná denní docházka** do školní družiny.
5. **Podání žádosti** ve stanoveném termínu.

Docházka může být během roku kdykoliv ukončena odhlášením žáka zákonným zástupcem písemnou formou. O ukončení docházky se nevydává žádný doklad.

VII. PODMÍNKY PRO VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI, NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH ŽÁKŮ

1. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vychovatelky školní družiny se podílejí na tvorbě, realizaci a vyhodnocení podpůrných programů pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Při stanovení podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je školní družina v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a § 16-19 zákona č. 82/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním a vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a na některé další zákony.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je (dle stupně a charakteru jejich znevýhodnění či postižení) při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost.

Školní družina respektuje individualitu žáků, vytváří přiměřené prostředí pro jejich všestranný rozvoj. Na podmínkách pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami spolupracují pedagogičtí pracovníci s přihlédnutím k jejich handicapu s rodiči a se školou. Dle stupně a charakteru jejich handicapu jsou žáci začleňováni do volnočasových aktivit.

Školní družina vytváří vhodné podmínky vedoucí k rozvoji osobnosti žáků. Při výběru činností ve školní družině, při motivování a hodnocení všech žáků bereme ohled na integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. V případě potřeby je možnost spolupráce s odbornými pracovníci.

2. Podmínky pro vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

Pro rozvoj talentovaných a nadaných žáků nabízí školní družina doplňkové aktivity dle zájmu těchto jedinců. K dispozici jim jsou například zájmové kroužky nebo všeobecně rozvíjící didaktické hry.

VIII. POPIS MATERIÁLNÍCH PODMÍNEK

Školní družina je součástí školy a má k dispozici 4 oddělení. Oddělení I a II se nachází v přízemí pavilonu školy, oddělení II a IV jsou situovány v přízemí hlavní budovy školy. Kromě IV. oddělení, které je společné pro třídu a školní družinu, jsou všechna oddělení školní družiny samostatná.

V každém oddělení je část místnosti pokryta hracím kobercem, kterého žáci využívají zejména ke hře se stavebnicemi, při rozhovorech a odpočinkových činnostech. Součástí každého oddělení jsou i relaxační molitanové koutky.

Pro zájmové a rukodělné činnosti je část místnosti každého oddělení vybavena stoly a židličkami. Pro herní činnosti si mohou žáci vybírat stavebnice, hračky, stolní hry. Vše je umístěno tak, aby si je žáci mohli brát i ukládat samostatně a vyznali se v jejich uložení.

Pro aktivity venku si mohou žáci vybrat sportovní náčiní (různé druhy míčů, švihadla, skákací gumy, pátky na soft tenis, badminton, hokejky apod.)

V každém oddělení je k dispozici tabule na kreslení, křídly, pastelky, voskovky a další výtvarný materiál, pomůcky a hry, ve IV. oddělení je k dispozici interaktivní tabule. K dispozici jsou žákům také stolní počítače a zařízení umožňující dálkový přístup k internetu.

K ukládání oděvů a obuvi slouží žákům samostatné botníky a věšáky, které přísluší jejich oddělení. Pitný režim je zajištěn v dostatečné míře.

K dispozici jsou školní družině i další prostory školy – tělocvična, venkovní dětské hřiště, pískoviště, prostor kolem pavilonu s různými herními prvky, počítačová učebna a žákovská knihovna.

IX. POPIS PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK

Všechny vychovatelky, které pracují ve školní družině, splňují odpovídající pedagogické vzdělání v souladu se zákonem č. 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů v platném znění.

Na zájmovém vzdělávání ve školní družině se podílejí 4 kvalifikované vychovatelky. Jedna z vychovatelek má absolvovaný kurz logopedického asistenta, poskytuje dětem logopedickou péči.

Žádná z vychovatelek se nespécializuje na jeden druh výchovy – hudební, tělesná, výtvarná, rukodělná. Všechny výchovy jsou rovnoměrně a v přiměřeném rozsahu zastoupeny v každém z oddělení. Pro zkvalitnění své práce si průběžně doplňují své znalosti a dovednosti, účastní se různých vzdělávacích kurzů a samostudií.

X. POPIS EKONOMICKÝCH PODMÍNEK

Za pobyt dětí ve školní družině je vybírána úplata, jejíž výši stanovuje zřizovatel školy usnesením rady obce.

1. Podmínky úplaty

- a) Úplata se hradí bezhotovostní formou plateb na účet školy: 2201003864/2010 (uvádí se variabilní symbol a specifický symbol). Podklady zákonní zástupci obdrží přes Bakaláře v modulu Platby.
- b) Úplata je splatná předem, platí se zpravidla ve dvou splátkách:
  - 1) období září až prosinec (úhrada nejpozději do 20. 9. daného roku),
  - 2) leden až červen (úhrada nejpozději do 20. 1. daného roku).
- c) Pokud za dítě není úplata uhrazena do daného termínu, může ředitel školy rozhodnout o případném vyloučení žáka ze školní družiny.
- d) Pokud dítě z důvodu nemoci nebude navštěvovat školní družinu celý kalendářní měsíc, úplata za pobyt ve školském zařízení se nehradí.

2. Úplata při omezení provozu školní družiny

Pokud je v kalendářním měsíci omezen nebo přerušen provoz družiny po dobu delší než 5 dnů, úplata se účastníkovi poměrně sníží. O snížené měsíční výši úplaty nebude rozhodovat zřizovatel, neboť snížení nastane automaticky (podle rozsahu) a ředitel pouze o takto snížené měsíční výši úplaty informuje zákonné zástupce.

3. Úplata může být snížena nebo prominuta, pokud:

- a) účastník nebo jeho zákonný zástupce je příjemcem opakujících se dávek pomoci v hmotné nouzi podle zákona o pomoci v hmotné nouzi,
- b) účastníkovi nebo jeho zákonnému zástupci náleží zvýšení příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách, nebo
- c) účastník svěřený do pěstounské péče má nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte podle zákona o státní sociální podpoře.
- d) Ředitel může účastníkovi družiny snížit výši úplaty nebo ho od úplaty osvobodit, jestliže má nárok na přídavek na dítě podle zákona o státní sociální podpoře a tuto skutečnost prokáže řediteli.

Školní družina využívá vícezdrojové financování – kromě základních zdrojů (MŠMT a zřizovatel školy) může čerpat finance i z dalších zdrojů, např. Spolek rodičů a přátel ZŠ Bystré a sponzorské dary.

XI. POPIS PODMÍNEK BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ

Školní družina se stará o zajištění fyzické, sociální a emocionální bezpečnosti. Jejím cílem je poskytnout žákům vhodné prostředí pro jejich rozvoj a vytvořit atmosféru, ve které se každý bude cítit

příjemně. Školní družina zároveň podporuje dobré vztahy mezi žáky, zaměstnanci a rodiči. Bezpečnost ve všech prostorách, které družina využívá, je zajišťována:

- Školní řádem,
- Vnitřním řádem školní družiny,
- Vnitřními řády odborných učeben (tělocvičny, počítačové učebny aj.).

Tyto řády (vyjma vnitřních řádů odborných učeben) jsou vyvěšeny na nástěnce s informacemi pro rodiče, rovněž jsou pro rodiče k nahlédnutí u vychovatelek školní družiny a na webových stránkách školy. Vnitřní řád školní družiny určuje pravidla pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a také ochranu před sociálně-patologickými jevy, diskriminací, nepřátelstvím či násilím.

Na začátku školního roku jsou žáci poučeni o bezpečnosti a společenských normách ve škole, školní družině, na školním hřišti, při společenských vycházkách, jsou seznámeni s vnitřním řádem – o poučení je veden záznam. V případě úrazu jsou žáci opětovně poučeni o prevenci bezpečnosti. Lékárnička pro první pomoc je umístěna v každém oddělení školní družiny, telefonní čísla rodičů pro případ úrazu jsou uvedena v zápisnících a třídních knihách. Všechny vychovatelky jsou seznámeny se zdravotním stavem dětí (epilepsie, diety, alergie apod.).

1. Podmínky pro zajištění hygieny a bezpečnosti zahrnují:

- správné rozvržení aktivit,
- dodržování správného stravovacího a pitného režimu,
- zdravé prostředí užívaných prostor v souladu s platnými normami (vlastní vybavené prostory, adekvátní osvětlení, teplo, ticho, čistota, čistý vzduch, vhodná velikost sedacího a pracovního nábytku, hygienické vybavení dle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání mladistvých),
- použití bezpečných pomůcek,
- ochrana účastníků před zraněními,
- pravidelné kontroly prostor a zařízení pro ověření jejich bezpečnosti,
- dostupnost prostředků první pomoci, kontakty na lékaře nebo jiné odborné služby, a praktické dovednosti zaměstnanců při poskytování první pomoci.

2. Psychosociální podmínky:

- ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy,
- spoluúčast žáků na životě zařízení – plánování aktivit, podíl na případném řízení a provádění, stejně jako následné hodnocení,
- úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc ostatním,
- vytváření pohody prostředí a příznivého sociálního klimatu, založeného na otevřenosti a partnerské komunikaci,
- všestranný prospěch žáka je stěžejním bodem v činnosti,
- respekt k individualitě účastníků, věkově přiměřené a motivační hodnocení, zpětná vazba přizpůsobená individuálním možnostem a pokroku,
- respekt k osobním potřebám a problémům jedince, aktivity vycházející z jejich zájmů a vedoucí k získání praktických zkušeností,
- včasné informování účastníků i jejich rodičů o aktivitách ve školském zařízení.

XII. ZVEŘEJNĚNÍ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU PRO ZÁJMOVÉ VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠKOLNÍ DRUŽINĚ

Školní vzdělávací program vydává ředitel školy a je zveřejněn na přístupném místě ve školském zařízení (nástěnka školní družiny a webové stránky školy). Do školního vzdělávacího programu může každý nahlížet a pořizovat si z něj opisy a výpisy, anebo za cenu v místě obvyklou může obdržet jeho kopii. Poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím tím není dotčeno.

XIII. PŘÍLOHY

Příloha č. 1: PLÁN VÝCHOVNÝCH A VZDĚLÁVACÍCH ČINNOSTÍ

Plán je tvořen na čtyřleté období a obsahuje tematické okruhy, návrhy činností a rozvíjené kompetence.

Seznam kompetencí: 1. Kompetence k učení, 2. Kompetence k řešení problémů, 3. Kompetence komunikační, 4. Kompetence sociální a interpersonální, 5. Kompetence občanské, 6. Kompetence k trávení volného času.

MÍSTO KDE ŽIJEME

PODTÉMA	OBSAH ČINNOSTI	č. rozvíjené kompetence
U NÁS DOMA	Různými výtvarnými technikami zpracováváme téma NÁŠ DŮM (malba, modelování, konstruktivní činnosti)	1, 5
	Hrajeme si na různá zaměstnání (zaměstnání rodičů), pantomimické ztvárnění, pomůcky k různým zaměstnáním, didaktická hra	3, 4
	Tvoříme portrét naší rodiny (kdo patří do rodiny)	1, 3
	Tvoříme rodinný erb a rodokmen	1
	Můj pokojíček (můj koutek) – skutečnost a představa (povídáme si, výtvarné zpracování), Výroba doplňků k výzdobě	1, 3, 5
	Máme rádi své nejbližší – výroba drobných dárků pro maminku, tatínka, ... Práce s hlinou, moduritem, textilem, přírodninami	1, 4, 5
ŠKOLA	Škola není bludiště – seznámení s prostorami školy, tvoříme model školy, tvoříme plán školy	1, 3, 4, 5
	Vymýšlíme a tvoříme logo školní družiny	3, 4, 5
	Společně tvoříme pravidla našeho oddělení	2, 3, 4, 5
	Společné odpoledne obou oddělení – POJĎTE SE SEZNÁMIT	3, 4
	Cesta do školy – seznámení s pravidly bezpečnosti, seznámení s okolím školy	2, 4, 5
NAŠE OBEC, NAŠE MĚSTO	Tvoříme obraz našeho bydliště – samostatné i skupinové práce	1, 3, 4, 5
	Konstruktivní činnosti – tvoříme model našeho města (obce)	1, 3, 4, 5
	Tvoříme plán (mapu) bydliště	1, 3, 4, 5
	Hrajeme si na reportéry – zjišťujeme zajímavosti ze svého okolí a seznamujeme s nimi ostatní	1, 3, 4, 5, 6
	Hrajeme si na průvodce – vycházka, při které děti dělají průvodce a seznamují ostatní s okolím	1, 3, 6
	Návštěva knihovny	3, 4, 5
	Malujeme znak našeho města	1
	Naše město budoucnosti – obrázky, plány, jak by mohlo vypadat v daleké budoucnosti, co bychom chtěli změnit, co se nám líbí	1, 2, 3, 4, 5

ZA HUMNY	Tvoříme mapu nejbližšího okolí	1, 4
	Seznamujeme se s pověstmi z blízkého okolí, s významnými osobnostmi	1, 3, 4
	Výtvarně ztvárňujeme pověsti	1, 4
	Vyrábíme strašidla – využití různých materiálů a technik	1, 4
	Tvoříme model hradu (Svojanov)	1, 3, 4
LETEM CELÝM SVĚTEM	Hra SÁZKOVÁ KANCELÁŘ – vědomostní soutěž s možností vyhledávat informace	1, 3, 4, 5, 6
	Hra CESTA KOLEM SVĚTA – plnění úkolů na stanovištích (úkolů typické pro jednotlivé světadíly)	1, 3, 4, 5, 6
	Obrázkové písmo – pokoušíme se co nejpřesněji napodobit nějaký znak, vymýšlíme vlastní	1, 4
	Vyrábíme hůlky a učíme se s nimi zacházet	1, 4
	Ikebana – vysvětlíme si a vyzkoušíme zásady tohoto aranžování	1, 5
	Hra LOVECKÉ SAFARI – plnění úkolů na stanovištích (obratnost a zručnost)	1, 2, 3, 4, 5
	Posloucháme pohádky z jiných zemí – všímáme si, čím se liší	1, 3
	Učíme se hry dětí z jiných zemí – Japonská honička, Vlaky (Argentina), Kočka (Francie), Chyť dračí ocas (Čína), Bez soli, sůl (Rusko)	3, 4, 5, 6
	Na návštěvě u indiánů – povídáme si o jejich životě a zvycích vyrábíme indiánskou čelenku, váček, ...	1, 2, 3, 4, 5
	Poštou po světě – práce s mapami, mapujeme cestu dopisů	1, 2, 3, 4
	Hra HURÁ NA SNĚŽKU – vědomostní soutěž s možností vyhledávání informací	1, 3, 4
Stavíme obydlí ze sněhu	1, 3, 4	
Poznáváme světadíly – pracujeme s encyklopediemi, výtvarné zpracování	1, 3, 4	
ZVYKY A TRADICE	Čertovský týden – vyrábíme masku, soutěž ve strašení, čertovská diskotéka	1, 2, 3, 4, 5
	Vánoce – vyrábíme vánoční dekorativní předměty, vyrábíme drobné dárky, tvoříme Betlém, zpíváme a posloucháme koledy, povídáme si o vánočních zvycích (kdo kde naděluje), pečeme perníčky, vyrábíme ozdoby a zdobíme stromek	1, 2, 3, 4, 5, 6
	Velikonoce – vyrábíme dekorativní předměty, zdobíme vajíčka, pleteme metličky, pečeme perníčky, rychlíme obilí	3, 4, 5, 6
	Pálení čarodějnic – vyrábíme čarodějnice, malujeme nejstrašidelnější čarodějnice, povídáme si o lidových zvycích, čteme knihu Malá čarodějnice	1, 2, 3, 4, 5

LIDÉ KOLEM NÁS

PODTÉMA	OBSAH ČINNOSTI	č. rozvíjené kompetence
RODINA	Tvoříme vizitku naší rodiny (každému členovi přiřadíme obrázek, který ho charakterizuje) doplníme významná data.	1, 3, 4
	Domácí mazlíčci – kreslíme, malujeme, modelujeme	1, 2, 3, 4, 5
	ABY BYLA MÁMA S NÁMA – povídáme si, jak můžeme pomáhat, aby měla více času pro nás, o oblíbených činnostech s rodiči	2, 3, 4, 5
	SCHRÁNKA DŮVĚRY – vyplňujeme test pro sebepoznání (jak se vidíš)	3, 4, 5
VÝZNAMNÉ DNY	Den matek – vyrábíme dárek a přáníčko pro maminku	1, 4
	Den dětí – DEN PLNÝ SOUTĚŽÍ A HER – plnění soutěžních úkolů na stanovištích, výběr odměny podle počtu získaných žetonů	2, 3, 4, 5
	Děti ze všech světadílů – povídáme si, prohlížíme knihy a obrázky s touto tematikou, výtvarné zpracování	
	Den učitelů – vyměníme si role, děti si zkouší organizovat činnosti, povídáme si o práci učitelů a zkoušíme modelové situace ze školy (co bychom chtěli změnit)	
NAŠI KAMARÁDI	Vyrábíme náramky přátelství	4, 6
	Tvoříme ozdobný přehled významných dnů dětí z oddělení ŠD	1, 3, 4
	Jak tě vidím já – kreslíme portrét svého kamaráda, povídáme si, co se nám na kamarádovi líbí, co by mohl změnit (každý řekneme dítěti vedle nás něco pěkného)	3, 4
	JEDEN ZA VŠECHNY – VŠICHNI ZA JEDNOHO soutěžíme v družstvech – Přelez housenku, Správné pexeso, Hmatová zkouška, Skládanky	1, 2, 3, 4, 5, 6
	Vytváříme pavučinu přátelství	3, 4
	Výtvarně zpracováváme téma NAŠE DRUŽINA	3, 4
	Hledáme rýmy na jména dětí, tvoříme básničku (písničku) o našem oddělení	1, 3, 4
VŠUDE ŽIJÍ LIDÉ	Učíme se tolerovat a respektovat ostatní – VŠICHNI NEJSME STEJNÍ Modelové situace při hře na – nevidomého, neslyšícího, pohybově znevýhodněného (učíme se spolupracovat, pomoci druhému, důvěřovat druhému)	1, 2, 3, 4, 5
	Učíme se znát svá práva a povinnosti, vyjádřit svůj názor SCHRÁNKA DŮVĚRY – povídáme si o tomto tématu, přehráváme si modelové situace	5
	Paralympiáda – zkoušíme, jak bychom zvládali některé disciplíny se zdravotním postižením	2, 4
	Seznamujeme se se zvyky různých národů – povídáme si, využíváme encyklopedie, výtvarně ztvárňujeme	1, 2, 3, 4, 5
	Posloucháme pohádky a hudbu různých národů	3
UMÍME SE	Učíme se prostřít stůl a ozdobně skládat ubrousky (soutěž o nejlépe prostřený stůl) – připomínáme si správné chování u stolu	1, 3, 4

SPRÁVNĚ CHOVAT	Soutěžíme ve znalostech společenského chování	1, 2, 3, 4, 5
	Předvádíme modelové situace	1, 2, 3, 4, 5
	Co je zde špatně – hledáme chyby v nakreslených příhodách a společně hledáme správná řešení	1, 2, 3, 4, 5
	Porad' si v každé situaci – společně hledáme správná řešení situací, se kterými se můžeme setkat (můžeme pracovat ve skupinkách a některé situace si přehrát)	1, 2, 3, 4
	Učíme se spolupracovat – závodíme v družstvech, tvoříme skupinové práce	1, 2, 3
CO JSME VIDĚLI A SLYŠELI	Povídáme si, co jsme dělali o víkendu, co nás zaujalo	3
	Výtvarně zachycujeme své dojmy a zážitky	1
	Domýšlíme konce příběhů – různé varianty, porovnáváme rozdíl mezi skutečností a fantazií	2, 3, 4
	Povídáme si o oblíbených filmech, učíme se rozlišovat co může být skutečné, co pouhá fantazie – výtvarné ztvárnění	2, 3, 4

LIDÉ A ČAS

PODTÉMA	OBSAH ČINNOSTI	č. rozvíjené kompetence
DENNÍ REŽIM	Co stihneme během dne – povídáme si o činnostech během dne, řadíme činnosti, jak jdou za sebou, výtvarně zachycujeme svoji nejoblíbenější činnost, pantomimicky ztvárňujeme některé činnosti, hledáme básničky a písničky, které se vztahují k částem dne, tvoříme leporelo částí dne	1, 3, 4
	Čas neplyne vždy stejně – zkoušíme odhadovat čas, porovnáváme, kdy se zdá, že plyne pomalu, kdy rychle	3
	Společně plánujeme činnost v ŠD	3, 4
MĚŘENÍ ČASU	Zjišťujeme, jak se měřil čas dříve a jak nyní – porovnáváme	1
	Vyrábíme modely hodin	1, 4
	Měříme čas (hodinky – stopky), zaznamenáváme, jak dlouho nám trvají některé činnosti – porovnáváme	1, 2, 3, 4, 5
VÝVOJ ČLOVĚKA V ČASE	Jak žili lidé dříve – vyhledáváme informace v encyklopediích, výtvarně zachycuje různá historická období, vyrábíme historické předměty	3, 4, 5, 6
	Jak si hráli děti dříve – vyrábíme káču, cvrnkáme kuličky, vyrábíme panenku, ...	1, 3, 4
	Jak rostu – povídáme si o tom, jak rosteme, co umíme, ve kterém vývojovém období (hádky, pohybové ztvárnění), výtvarně ztvárňujeme vývojová období	3, 4, 5
	Jak se měníme – tvoříme fotogalerii	1, 3, 4
	Jak žijeme dneska – vyrábíme modely a výtvarně zachycujeme předměty, které nám usnadňují život (všímáme si ekologického dopadu)	1, 2, 3, 4, 5, 6
	Zjišťujeme, jak se měnilo naše okolí – hledáme v kronikách, knihách, porovnáváme nové a staré fotografie	1, 3, 4
	Povídáme si, jak můžeme rozdělit rok – znázorňujeme rok a dělíme ho na menší části (krájíme rok jako dort)	1, 3, 4

ROK A JEHO ČÁSTI	Dny v týdnu – porovnááme rozdíl mezi pracovními a volnými dny – tvoříme leporelo, plánujeme činnost na jeden týden	1, 2, 3, 4, 6
	Měsíce – zjišťujeme, podle čeho dostaly názvy, řadíme je správně za sebe – didaktická hra ve skupinách, vymýšlíme nové názvy podle charakt. znaků, výtvarně ztvárňujeme	1, 3, 4
	Tvoříme kalendář	1, 3
	Roční období – tvoříme ve skupinách obraz ročních období, zachycujeme charakteristické znaky	1, 3
	Podzim – zpíváme a recitujeme písničky a básničky s podzimní tematikou	1, 3
	Používáme různé výtvarné techniky ke ztvárnění podzimu (otisky listů, frotáž, rozfoukáváme kaňky do podoby větviček, tupování, zapouštění a rozmývání barev, sádrové otisky, koláže, razítka, ...)	1, 4
	Aranžujeme suché květiny	1, 4, 6
	Tvoříme z podzimních plodů	1, 4, 6
	Tvoříme výrobky z různých materiálů – ovoce, draci, ježčí rodina, muchomůrka, ...	1, 4, 6
	Co vím o podzimu – soutěž družstev	1, 2, 3, 4, 5
	Zima – vyhledáváme a učíme se písničky a básničky se zimní tematikou	1, 3, 4
	Tvoříme zimní výzdobu do oken	1, 4, 5
	Za využití různých výtvarných technik ztvárňujeme zimu	1, 4, 5
	Tvoříme ze sněhu – soutěž družstev	1, 4, 5, 6
	Vyrábíme krmítko pro ptáčky	1, 4
	Z různých materiálů vyrábíme zimní dekorace – sněhové vločky, sněhové řetězce, iglú, sánky, sněhuláky, ...	1, 4, 5, 6
	Téma Vánoce je již zařazeno v části zvyky a tradice	
	Co vím o zimě – soutěž družstev	1, 2, 3, 4, 5
	Jaro – zpíváme písničky o jaru, hledáme verše s touto tematikou hrajeme taneční a pohybové hry	1, 3
	Tvoříme jarní výzdobu oken	3
	Zachycujeme jaro ve výtvarných činnostech, využíváme různé techniky a materiály	1, 3, 4, 5
	Tvoříme jarní dekorace – motýl, housenka, jarní louka, ptáčata v hnízdě, mláďata, ... (využíváme různé materiály)	1, 3, 4, 5, 6
	Soutěž o nejrychlejší berušku (housenku)	4, 6
	Rozmnožujeme a sázíme květiny (rychlíme semínka)	1
	Co víme o jaru – soutěž družstev	1, 2, 3, 4, 5
	Léto – těšíme se na prázdniny – pracujeme s encyklopediemi, vyhledáváme zajímavá místa, kde bychom chtěli strávit dovolenou, shromažďujeme informace	1, 4
	Cestovní kancelář – tvoříme materiály, pro nabídku dovolené	1, 4
	Velký rybolov – vyrábíme rybky a soutěžíme, kdo je nejlepší rybář	1, 4, 5, 6
	Soutěž plachetnic – vyrábíme papírové plachetnice a soutěžíme s nimi	1, 4, 5, 6
	Výtvarně ztvárňujeme léto	1, 4, 5
	Tvoříme letní dekorace z různých materiálů	1, 4, 5, 6
	Všeználek – soutěž družstev (co vše víme o tématu rok a jeho dělení)	1, 2, 3, 4, 5

ROZMANITOST PŘÍRODY

PODTÉMA	OBSAH ČINNOSTI	č. rozvíjené kompetence
PŘÍRODA ŽIVÁ A NEŽIVÁ	Povídáme si a zjišťujeme, jak můžeme rozlišit živé přírodniny od neživých (znaky živých přírodnin – pohybově ztvárňujeme, výtvarně zachycujeme)	1, 3, 4
	Povídáme si, co je potravou pro – lidi, ostatní živočichy, rostliny, didaktická hra	1, 2, 3, 4
	Využíváme přírodniny k výtvarným a rukodělným činnostem	1, 4, 5
	MALÝ OCHRÁNCE PŘÍRODY – zjišťujeme, čím můžeme přírodě uškodit, hrajeme si na lékaře nemocné přírody	1, 2, 3, 4, 5, 6
	K ČEMU NÁM MOHOU SLOUŽIT – didaktická hra zaměřená na využití různých nerostných surovin, vyhledávání informací	1, 4
EKOSYSTÉMY	NA NÁVŠTĚVĚ V LESE – povídáme si, co vše můžeme v lese vidět, hrajeme si na lesní zvířátka, zpíváme o nich a recitujeme. Tvoříme model lesa, výtvarně zpracováváme toto prostředí.	1, 3, 4, 6
	U VODY A VE VODĚ – povídáme si o vodě, co vše zde můžeme vidět – porovnáváme rybník a moře. Vyrábíme model akvária, tvoříme mořský svět, vyrábíme model rybníka, různými technikami výtvarně zachycujeme (využíváme keramickou hlínu)	1, 3, 4, 6
	HRAJEME SI NA LOUCE – lisujeme květiny a využíváme k dalšímu zpracování, tvoříme model louky, výtvarně zpracováváme, tvoříme motýly, berušky, ...	1, 3, 4, 6
OVOCE ZELEININA	Rozlišujeme ovoce a zeleninu (tvar, chuť, vůně), pojmenováváme ji a zjišťujeme, jak jde využít	1, 4
	Připravujeme výstavu ovoce a zeleniny	1, 4
	Chystáme ovocné a zeleninové hody	1, 2, 4
	Výtvarně zpracováváme různými technikami	1, 4
	Modelujeme	1, 4
	Tvoříme masky ovoce a zeleniny a hrajeme hry – SMÍCHEJTE SE, ROZDĚLTE SE, DOMEČKY	1, 3, 4
ZMĚNY POČASÍ	Roční období jsou již zařazena do tématu „Člověk a čas“	
	Vyrábíme si přehled pro zaznamenávání počasí	1, 3, 4
	Vyrábíme meteorologickou stanici	1, 4
	Pracujeme s encyklopediemi – vyhledáváme informace o tom, co ovlivňuje počasí	1, 2, 3, 4, 5
	Povídáme si o různých klimatických podmínkách na Zemi – vyhledáváme informace a zajímavosti – tvoříme mapy, výtvarně zpracováváme	1, 2, 3, 4, 5
ROSTLINY	Pečujeme o rostliny ve třídě ŠD	1, 2, 4
	Pěstujeme rostliny ze semínek	1, 2, 4
	Učíme se rostliny poznávat, tvoříme herbář	1
	Výtvarně zachycujeme různé rostliny	1, 4
	Hrajeme taneční hru – VĚNEČEK	1, 3, 4
	Domácí zvířata – povídáme si, dáváme si hádanky, hrajeme didaktickou hru, soutěžíme v družstvech	1, 2, 3, 4
	Výtvarně ztvárňujeme domácí zvířata	1, 5

ZVÍŘATA	Tvoříme postavičky domácích zvířat	1, 5
	Zvířata v ZOO – LOVEC PAMPALÍNY (jednotlivci nebo skupinky si vyhledají různé informace a materiály o určitém zvířeti, vytvoříme zoo – předáváme své informace ostatním)	1, 3, 4
	Tvoříme společné výtvarné dílo na téma ZOO	1, 4
	Modelujeme zvířata, pracujeme s hlinou	1
	KDE ŽIJÍ – tvoříme zoologickou mapu	1, 2, 3, 4
	Ptáci – využíváme encyklopedie, pozorujeme a učíme se rozlišovat některé druhy ptáků	1, 3
	PTAČÍ PLES – tvoříme masky ptáků	1, 3, 4

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

PODTÉMA	OBSAH ČINNOSTI	č. rozvíjené kompetence
LIDSKÉ TĚLO	Obkresluje se na balicí papír – výtvarně dotváříme části obličeje, prsty na ruku a nohu, pojmenováváme části těla (jejich funkce, význam, ochrana), obrazy rozstříháme a znovu skládáme	1, 2, 3, 4, 5
	Pečujeme o své tělo – hrajeme didaktickou hru na téma “Co škodí, co prospívá“, sestavujeme zdraví jídelníček a režim dne (pitný režim, hygiena)	1, 2, 3, 4, 5
	Učíme se poskytovat první pomoc – jednoduché činnosti si zkusíme (ošetření poranění, přiložení dlahy, přenos zraněného, uložení zraněného, důležitá telefonní čísla)	1, 2, 3, 4, 5
POHYB A ZDRAVÍ	Povídáme si o významu pohybu a přípravu na něj (správné rozcvičení, protažení – učíme se při sportovních činnostech rozcvičení a protahování správně zařazovat)	1, 5, 6
POHYB A ZDRAVÍ	Pořádáme sportovní soutěže – závody ve skoku do dálky, závody v běhu na 50 m, závody v běhu na 300 m, turnaj ve vybíjené	2, 3, 4, 5, 6
	Učíme se a hrajeme míčové hry – přehazovaná, basketbal, házená, vyřazovaná, všichni proti všem, fotbal	3, 4, 5, 6
	Učíme se – skákat do dálky, vytrvalostní běh	5, 6
	Rozvíjíme obratnost – při cvičení na průlezkách, zdolávání překážkové dráhy, prolézání látkovým tunelem	4, 5
	Rozvíjíme koordinaci pohybů – házení kroužků, hry s pálkami a různými míčky, skákání přes švihadlo, školka s míčem, skákání panáka	4, 5, 6
	Učíme se a hrajeme pohybové hry – vyměňte se, z vody, do vody, židličky, molekuly, Honzo vstávej, hloupá kuchařka, mrazík, račí honička, dobrý den pojdte ven, brána, Kuba řekl, na sochy, cukr, káva, chyt' a hod', ...	4, 5, 6
	Soutěžíme v družstvech – štafetový pětiboj, štafetová překážková dráha, štafetové soutěže s využitím různého náčiní	3, 4, 5, 6
	Cvičíme s hudbou – rozvíjíme rytmické cítění	1, 6
	Učíme se základní kroky aerobiku (Začalo to beruškou)	1, 6

S KNÍŽKAMI JSME KAMARÁDI

KNIHA	OBSAH
MEDVÍDEK PU	Medvídek Pú a pohádky – vymýšlíme si pohádky o sobě
	Králíček – poznáváme se podle hlasu, měníme hlas
	Sova – hledáme písmenka a skládáme slova
	Oslík Ijáček – hledáme ztracený oslíkův ocásek
	Expedice – posíláme si zprávy tichou poštou
ROBINSON CRUSOE	Na neznámém ostrově – zhotovujeme plánek, mapu
	Lov zvěře – zkusíme vyrábět luk, soutěžíme ve střelbě na terč
	Stavba voru – tvoříme model voru z klacíků
	Uzly – učíme se vázat různé uzly
	Znamení – učíme se morseovku, zkusíme luštit šifrované zprávy
KNÍŽKA FERDY MRAVENCE	Sestavujeme předměty ze stavebnice
	Házíme lasem na kolík
	Hrajeme si na hlídání pokladu
	Soutěžíme o nejlepšího Ferdu (výtvarné a rukodělné činnosti)
	Hrajeme kuličky
	Vyrábíme maňásky z kapesníků – hrajeme divadlo
Zápasíme – kohoutí zápasy	
Stejným způsobem budou pro práci s dětmi využívány i další knihy – společný výběr knih s dětmi	